

«Crònica d'una sentència programada»: relat periodístic del judici que ho ha canviat tot

Oriol March, cap de Política de NacióDigital, reconstrueix els detalls de la vista oral al Suprem i desgrana les conseqüències penals i polítiques de l'1-O i la declaració d'independència

Torra saluda els presos en la primera sessió al Tribunal Suprem | Pool EFE

El judici de l'1-O ha anat molt més enllà del que va passar, durant 52 sessions, dins les quatre parets del Tribunal Suprem. No només per la condemna per sedició, malversació i desobediència (<https://www.naciodigital.cat/noticia/187428/condemnats/sedicio>) als dirigents que van impulsar el referèndum i la declaració d'independència, sinó per les conseqüències polítiques i personals que ha tingut per a tots ells la judicialització del procés. El cap de Política de **NacióDigital**, Oriol March (Premià de Mar, 1988), ha reconstruït els moments més destacats de la vista oral i el seu impacte a la política catalana i espanyola al llibre *Judici 1-O: crònica d'una sentència programada* (Libros de la Catarata) (https://www.catarata.org/libro/judici-1-o_99754/), que surt a la venda aquest 11 de novembre.

Es tracta de prop de 200 pàgines en les quals es reconstrueixen els millors moments del judici -el primer dia, les declaracions dels acusats, el testimoni de Josep Lluís Traperó, els relats de la Fiscalia i de l'Advocacia de l'Estat, el paper de Vox i l'estratègia dels advocats- i també tots els esdeveniments que van anar concatenant-se al Congrés dels Diputats, al Parlament, a la Moncloa, al Palau de la Generalitat, a l'exili i a les presons. En aquest sentit, prenen especial

rellevància figures com les d'Oriol Junqueras i Carles Puigdemont, màxims dirigents d'ERC i de Junts per Catalunya (JxCat), respectivament.

El primer capítol inclou l'impacte de la sentència, els aldarulls al centre de Barcelona, la proposta del president de la Generalitat, Quim Torra, per exercir l'autodeterminació aquesta legislatura (<https://www.naciodigital.cat/noticia/187122/torra/es/compromet/exercir/autodeterminacio/portes/sentencia>) i les tensions obertes entre els dos partits que governen Catalunya pels propers passos a seguir. La sentència, com a última derivada del judici, no suposa el punt final del procés, sinó que el fa entrar en una nova fase de conseqüències imprevisibles, també per la repetició de les eleccions a Madrid.

Aquest és un extracte del capítol en què s'explica com va anar el primer dia del judici -celebrat en paral·lel al debat de pressupostos al Congrés dels Diputats, finalment tombats per l'independentisme (<https://www.naciodigital.cat/noticia/173467/pressupostos/naufraquen/sanchez/posa/rumb/eleccions>) - i com va quedar clar que les sortides polítiques al conflicte quedaven taponades per la vista oral al Suprem.

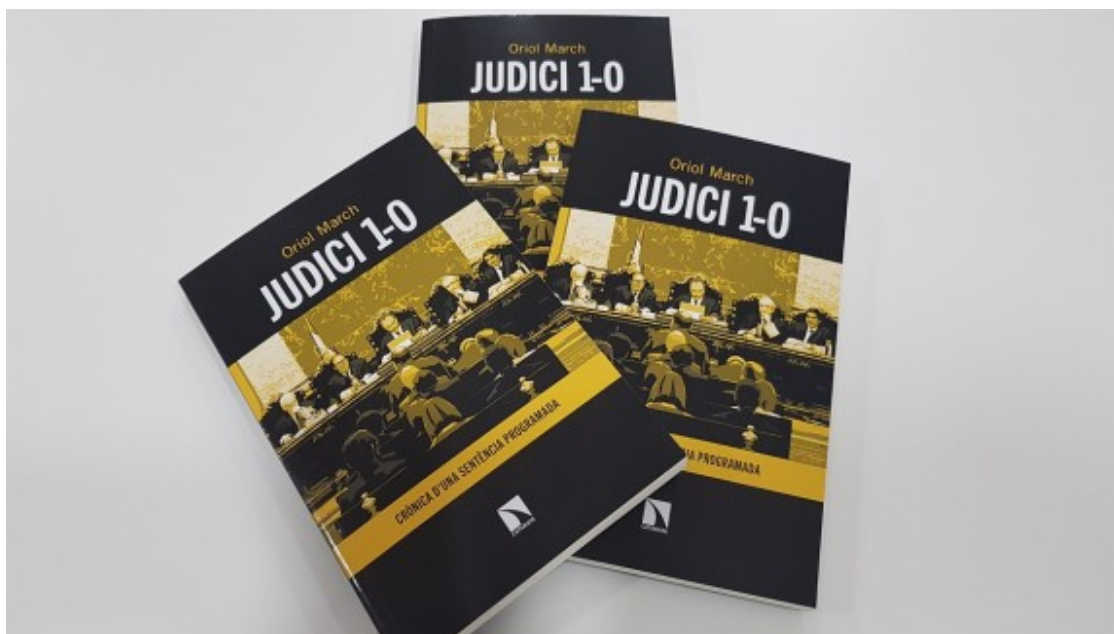
Aconsegueix el llibre gratis

A partir de la setmana que ve, els nous subscriptors de **NacióDigital** (<https://www.naciodigital.cat/subscriptors>) rebran *Judici 1-O: crònica d'una sentència programada* quan formalitzin l'alta a la comunitat del diari fins a esgotar-ne les existències. Serà una bona forma de tenir a l'abast totes les claus del judici, gaudir d'avantatges i promocions i donar suport al projecte periodístic lliure i compromès de **NacióDigital**. Entre els actuals subscriptors del diari se'n rifaran cinc exemplars.

[despiece]El primer dia

Un autobús de la Guàrdia Civil, destinat al trasllat de reclusos, surt de Soto del Real a les 7.20 del matí. A dins hi van Oriol Junqueras, Raül Romeva, Joaquim Forn, Jordi Turull, Josep Rull, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart. Al cap de vuit minuts, unes furgonetes policials surten d'Alcalà Meco. Traslladen Carme Forcadell i Dolors Bassa. Tots els vehicles es dirigeixen cap al Tribunal Suprem. El dia ha arribat: és el 12 de febrer i arrenca el judici de la causa especial 20907.

L'edifici del Suprem, situat a la plaça de la Villa de París de Madrid, està envoltat d'un niu de representants polítics, periodistes, policies -molts policies- i curiosos. "Expliqueu la veritat!", exclama una senyora quan veu la legió de professionals de la informació que s'apleguen als voltants del Suprem per obtenir l'acreditació que els permeti treballar des de dins. No ha estat senzill ser inclòs en la llista oficial: els responsables de premsa només permeten dos periodistes per mitjà, i ni molt menys tots podran accedir dins la sala segona. Curosament disposat, amb el to vermell de les cadires com a teló de fons, aquest espai es convertirà en escenari d'un judici que, a sovint, es confon amb un plató de televisió.

'Judici de l'1-0, crònica d'una sentència programada', darrer llibre d'Oriol March. Foto:ND

Els presos i les preses, que porten des de finals de gener als centres penitenciaris madrilenys a l'espera de l'arrencada de la vista oral, repetiran el mateix ritual durant quatre mesos: trasllat a primera hora, pas pels calabossos de l'Audiència Nacional -tot just a l'altra banda de la plaça, i per on ja han passat alguns d'ells en la primera fase de la causa- i arribada al Suprem. Fa mesos que no poden aparèixer en directe als mitjans. Només n'ha transcendit una foto a Lledoners, distribuïda per Omnium a les portes que Sánchez, Forn, Rull i Turull protagonitzin una vaga de fam que deixaran a les portes del Nadal del 2018. És un dels moments més delicats abans que arrenqui el judici oral.

Bona part dels representants polítics que combaten el fred just davant del Suprem han visitat assíduament els presos durant els últims mesos. Saben en quines condicions han preparat la causa -amb moltes més dificultats a Soto del Real i a Alcalà Meco que no pas a Lledoners, Puig de les Basses i Mas d'Enric- i quines seran les línies mestres dels discursos dels encausats. Potser per això la pancarta que encapçala la delegació liderada pel president Quim Torra fa servir aquest lema: Decidir no és delictes. El sobiranisme porta mesos enarborant aquesta bandera per preparar el terreny de cara al judici, fer costat als encausats i preparar un nou full de ruta que no arriba pel desacord entre tots els actors. Com apunta un alt càrrec del Govern, l'únic que dona sentit al relat de l'independentisme és l'existència de presos i d'exiliats. Sense ells, no hi ha argamassa possible.

"Si per casualitat obrissin les presons i es cancel·lessin les ordres de detenció contra els dirigents que van marxar a l'exili, no sabríem què fer", diagnostica aquest responsable de l'executiu liderat per Torra, que viu amb molta proximitat el tràngol dels qui són a punt de ser jutjats. El president es troba durant uns minuts amb Carlos Lesmes, màxim responsable del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) i, per tant, president del Suprem. Un càrrec en el qual l'havia de rellevar Manuel Marchena, el jutge encarregat de governar la sala segona i que s'acabarà convertint en una de les estrelles del procés. Uns *whatsapps* d'Ignacio Cosidó, exportaveu del PP al Senat, felicitant-se per l'acord amb el PSOE que permetia "controlar des del darrere" el poder judicial gràcies al nomenament de Marchena van fer decaure la seva candidatura. Momentàniament, almenys.

Torra, després de saludar-se amb Lesmes -una escena freda, protocol·lària, inèdita-, es dirigeix

cap al passadís de la primera planta que dona accés a la sala on es produirà el judici. El batibull d'advocats, familiars, polítics, membres de protocol del Suprem i de policies -uniforme fosc, mirada seriosa, actitud inflexible amb qui no porta l'acreditació adequada per ser allà- és palpable. També hi ha simpatitzants de Vox, el partit polític d'extrema dreta que actua com a acusació popular en una causa que se solapa amb tres processos electorals consecutius amb la seva presència com a element destacat. Un argument que per a les defenses és suficient per tirar per terra la causa però que no serà acceptat. Els de Santiago Abascal -a les portes del Suprem en la primera jornada, sempre atent a la *photo opportunity*- estan representats al procés pels advocats Javier Ortega Smith -una de les figures principals de Vox- i Pedro Fernández. Cap dels dos farà grans amics als passadissos, amb excepció d'alguna conversa aïllada amb Xavier Melero, advocat de Forn, o bé amb Santi Vila, el conseller que va dimitir quan faltaven hores per la declaració d'independència.

Vila és un dels tres encausats que no són a la presó. L'acompanyen en aquesta circumstància Carles Mundó, ex titular de Justícia, i Meritxell Borràs, al capdavant de Governació tot el temps que Carles Puigdemont va ser president de la Generalitat. Mundó i Borràs, després del referèndum i la tardor convulsa del 2017, van decidir apartar-se de primera fila. Vila, sempre heterodox i amb l'esperit provocador dels qui combinen l'alta política amb unes gotes de frivolitat, ha anat tenint moments de protagonisme intermitent. El pic de popularitat se'l va endur quan es va publicar *D'herois i traïdors* (Pòrtic, 2018), on hi disposava la seva visió sobre l'1-O i les conseqüències que se'n van derivar. Bona part dels seus companys li van acabar de posar la creu en llegir -des de la presó o bé encara en llibertat provisional- tot el contingut.

Per això, quan l'exconseller de Cultura es troba amb els excompanys de Govern en la sala reservada per als acusats i les defenses, la fredor és pràcticament física per part de tots aquells qui van compartir executiu amb ell durant dos anys. El gel el trenca Cuixart, sempre amb un somriure als llavis, que s'hi acosta per saludar-lo. Amb el pas dels mesos, fins i tot Rull i Turull -els més distanciats de Vila per les "deslleialtats", paraules textuais, de quan era conseller i per les revelacions del llibre- acaben tenint-hi més tracte. Però en aquest matí del dotze de febrer, amb els nervis a flor de pell i la imminent entrada a la sala segona del Suprem, totes les cicatrius de la tardor del 2017 reviu. I ho seguiran fent fins el 12 de juny, quan es tanquen les sessions.

La primera d'elles deixa una imatge per a la història. La capta Emilio Naranjo, fotògraf de l'Agència EFE, l'únic mitjà acreditat per disparar fotografies a la sala. Al darrere de tot hi ha Torra, acompanyat dels consellers Damià Calvet -Territori- i Ester Capella -Justícia-. Uns metres més enllà s'hi situa, Albert Batet, president del grup parlamentari de Junts per Catalunya (JxCat). El president aixeca la mà, saluda compungidament els encausats mentre Maite Cunchillos, responsable de premsa del Suprem, vigila que tot funcioni com s'ha acordat prèviament. La reacció dels qui ja estan asseguts al banc dels acusats té més de retaule que de fotografia.

De fet, ho té pràcticament tot. Expressions impertorbables -Junqueras, a primera fila, només atén el que té just al davant-, rostres discrets -Mundó-, cares que miren cap enrere per veure què està passant -Rull, Sánchez, Turull, Cuixart, Bassa, Forcadell, Romeva i Forn- i gestos d'evasió, com el de Vila, que mira cap amunt amb els ulls tancats. És la primera imatge de tots ells junts, asseguts en quatre bancs amb capacitat per a tres persones cadascun. Hi seran entre el 12 de febrer i el 12 de juny, un període en què tant a Catalunya com a Espanya la situació es va anar encallant per etapes, amb el fracàs dels pressupostos generals de l'Estat i del diàleg entre la Generalitat i la Moncloa com a màxims exponents. Qualsevol sortida topa amb les parets del Suprem i del Congrés. Per aquest ordre.

Oriol March, cap de Política de NacióDigital. Foto: Adrià Costa

[/despiece]